

Datum : 12 maart 2024

Aan de raadsleden van de gemeente Gennep

Zaaknummer : 732746

Onderwerp : Evaluatie communicatieproces Haven Heijen

Beste leden van de raad,

De gemeenteraad van Gennep heeft op 31 januari 2022 het bestemmingsplan Haven Heijen vastgesteld. Het proces om tot de vaststelling van het plan te komen zorgde voor beroering in de lokale gemeenschap en politiek en leidde tot raadsvragen over het procesverloop. Vanuit uw raad is aangedrongen op een evaluatie van dit proces, en dan met name de participatie van belanghebbenden. Wij hebben hiervoor een onafhankelijk communicatiebureau ingeschakeld met als opdracht een objectief onderzoek te doen naar de totstandkoming van het vastgesteld bestemmingsplan.

Het doel van de evaluatie is overzicht te krijgen hoe de communicatie gedurende het proces met de omgeving heeft plaats gevonden. Enerzijds om vast te stellen of/dat het juiste proces is gevolgd en anderzijds om van daaruit lessen te trekken voor de vormgeving van participatie bij ruimtelijke plannen in Gennep in de toekomst.

Met deze raadsinformatiebrief geven wij u een samenvatting van het evaluatierapport, waarin wij u informeren over de reikwijdte, de gevolgde werkwijze, uitkomsten en aanbevelingen van de evaluatie. Het gehele evaluatierapport treft u als bijlage aan bij deze brief.

Reikwijdte en gevolgde werkwijze

De evaluatie omvat de periode vanaf het presenteren van het planvoorstel in maart 2016 tot de vaststelling van het bestemmingsplan op 31 januari 2022. Het aantal betrokken partijen, plannen, overlegmomenten en documenten in deze periode is zeer groot. De evaluatie beperkt zich tot een inventarisatie op hoofdlijnen en een globale toets: het is dan ook geen volledige reconstructie van gebeurtenissen, ook niet van hoe alle partijen het proces hebben beleefd en beoordeeld.

De toets heeft plaatsgevonden op basis van twee rondes interviews met initiatiefnemers en verantwoordelijken bij de gemeente Gennep (ambtelijk en bestuurlijk). Daarnaast is een inhoudelijke analyse uitgevoerd van de participatiemomenten. Een belangrijke kanttekening: van een aanzienlijk deel van de gesprekken bestaan geen verslagen. De inhoudelijke analyse beperkt zich derhalve tot de beschikbare verslagen, opnames, aankondigingen en uitnodigingen.

Uitkomsten

Gemeente en initiatiefnemers hadden geen expliciet vastgesteld kader ter beschikking toen zij aan de participatie rond de uitbreiding Haven Heijen begonnen. Ervaringen met eerdere ruimtelijke ontwikkelingen waren leidend. De initiatiefnemers en gemeente hebben een aanpak voor participatie gehanteerd die grotendeels in het teken stond van het bieden van rechtsbescherming, met gelegenheid voor burgers om te reageren op de plannen. Een vorm van raadplegen waarbij de inbreng uiteindelijk wordt getoetst aan wettelijke kaders en waarbij de gemeenteraad uiteindelijk de afweging van belangen voor haar rekening neemt.

In de loop van het proces werd duidelijk dat belanghebbenden andere verwachtingen hadden dan initiatiefnemers en gemeente: minder toetsing aan wettelijke kaders, en meer praten over concreet gewenste oplossingen tijdens het proces. Het ontbreken van een expliciet kader heeft verschil in verwachtingen over de participatie in de hand gewerkt en voor onvrede gezorgd.

De gekozen aanpak was passend. Het gaat bij de havenuitbreiding om een complex plan, met flinke impact op de omgeving. De gekozen aanpak sluit daar wat intensiteit betreft bij aan, met het stap voor stap volgen van de MER-procedure en talrijke informele contacten. De aanpak met het accent op rechtsbescherming en uiteindelijke belangenafweging door de raad sluit aan op de inherente belangentegenstelling rond de havenuitbreiding (economie en gevolgen voor de leefomgeving). In een dergelijke situatie is het goed dat de uiteindelijke belangenafweging bij de gemeenteraad ligt, omdat het bij dergelijke belangentegenstellingen welhaast onmogelijk is voor partijen om er (zonder onafhankelijke derde) samen uit te komen.

De verschillende belangen en belanghebbenden hebben genoeg ruimte gekregen om zich te manifesteren en zijn goed in beeld gekomen. Gezien de nabijheid en de impact van de plannen was de afwezigheid van de Hoofdstraatbewoners in met name de Klankbordgroep vanaf 2019 een gemis. Hoewel er verklaarbare redenen zijn waarom dit zo is gelopen: een extra inspanning om Hoofdstraatbewoners bij de Klankbordgroep te betrekken zou achteraf gezien goed zijn geweest.

De informatievoorziening van het proces kent op hoofdlijnen een niveau dat past bij een project van deze omvang en complexiteit. Documentatie en verslagen zijn uitgebreid en zorgvuldig opgesteld. Van een flink deel van de participatiemomenten bestaan geen openbare verslagen. Ook zijn de hoofdlijnen van de ideeën, zorgen en aandachtspunten niet voor belanghebbenden op een rij gezet en op een centrale plek ontsloten. Daardoor was het voor belanghebbenden niet schriftelijk vast te stellen of wat is ingebracht 'gehoord is'. De inbreng, de reacties en de aanpassingen duidelijker documenteren, met een tijdlijn erbij, en ontsluiten voor alle belanghebbenden zou hebben kunnen bijdragen aan het voorkomen van ruis gedurende het procesverloop.

Aanbevelingen

Naar aanleiding van de evaluatie heeft het onderzoeksbureau enkele aanbevelingen gedaan die uitgebreid staan omschreven in het evaluatierapport. Enkele belangrijke aanbevelingen vanuit het rapport zijn:

- De visie op participatie: sta vooraf stil bij de rolverdeling tussen raad, college, initiatiefnemers en belanghebbenden;
- Maak het gezamenlijk bespreken van een participatieplan onderdeel van de start van een project;
- Houd gedurende het proces actief de vinger aan de pols om te checken of de juiste mensen aan tafel zitten. Zijn de gespreksdeelnemers representatief voor alle belanghebbenden en met welk mandaat nemen zij deel;
- Investeer in vastlegging en ontsluiting van de inbreng.

Wij nemen de aanbevelingen van deze evaluatie ter harte. De portefeuillehouder Leefbaarheid (de burgemeester) neemt de conclusies en aanbevelingen mee in zijn gesprekken met de dorps- en wijkraden. De aanbevelingen bevatten ook een aantal concrete handreikingen voor het in 2023 door uw raad vastgestelde participatiebeleid onder de Omgevingswet.

Brief van de initiatiefnemers

De evaluatie en aanbevelingen zijn uitgevoerd door een objectief bureau dat niet eerder betrokken was bij het proces van de Haven Heijen. Het bureau heeft het evaluatierapport opgesteld en gedeeld met gemeente en initiatiefnemers. Initiatiefnemers hebben naar aanleiding van de inhoud van het rapport een brief gestuurd aan het college. Deze brief is als bijlage toegevoegd aan deze raadsinformatiebrief.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Gennep,

De secretaris,

De burgemeester,

Bart Teunissen

Hans Teunissen

BIJLAGEN

1. Evaluatierapport
2. Brief Initiatiefnemers over participatieproces